



Prenumerationspris

1/1 år Kr. 2:—
1/2 " " 1:—

Utgiven av Svenska Folkförbundet.

Ansv. redaktör: Andreas Stahl, Riddaregatan 3, Tallinn.

Utkommer varannan vecka.

Utlandet:

1/1 år Kr. 3:—
1/2 " " 1:50

De röda stugorna.

Intet är på landsbygden ägnat att så fröjda och uppvärma ens sinne och hjärta som de röda stugorna t. ex. i Sverige, Finland eller annorstädes, där den röda färgen vunnit burskap främst inom allmogekulturen. Användningen av rödfärg till att färga byggnader med beror ju främst på av vilket material byggnaden är uppförd. I de nordiska länderna, där till byggnadsmateriel huvudsakligen användes trä ligger även användning av rödfärg mycket nära till hands. I Mellaneuropa igen, där stenen som byggnadsmateriel har övervikten, sökas naturligtvis färger av sådan kulör, som bäst lämpar sig för sådana byggnader.

Den röda färgen har många fördelar framom andra färger. För det första är den vacker i förening med grönskan på landsbygden sommartid. Även om vintern, då landskapet synes dött och stelt och snön täcker mark och träd, te sig de röda stugorna med de vita taken sällsamt vackra och ge feststämning åt nejden. För det andra är den röda färgen ägnad att utveckla skönhetssinnet hos bygdens folk, och bygden får genom sina röda stugor och uthus en kraftig anstrykning av kultur. Den röda färgen är även billig och kan utan konstförfa-

renhet behandlas av vem som helst.

Vår svenskbygd skulle vinna oerhört mycket därigenom, om rödfärgen skulle användas i större utsträckning än hittills varit fallet. De grå, urblekta stugorna verka nedstämmande på sinnet, och främmande resande antaga ofta att i dessa bo människor för vilka skönheten har intet värde.

Häremot invänder man säkert och förebär som orsak att gamla byggnader ej kunna målas och att brädfodret kostar pengar osv. Man kan mycket väl även rödmåla en naken stockvägg och den ser i sådant fall mycket prydligare ut än om den är tröstlöst grå.

Den svenska rödfärgen från Stora Kopparbergs Bergslag är den yppersta i sitt slag. I detta nu äro förhållanden sådana, att import av rödfärg visserligen är otänkbar, men kristiderna lära väl i sinom tid även gå förbi, och då lönar det sig. Det går mycken rödfärg åt innan svenskbygdens i Estland stugor få den färg de borde ha.

I framtiden återkomma vi till detta ämne och skola då lämna närmare upplysningar och råd.

—/.

Lars Johan Österblom död.

Den 8 augusti avled i sitt hem i Solna utanför Stockholm förre läraren och missionären på Vormsö L. J. Österblom. Denne var vid sitt fränfalle närmare 95 år gammal. Jordfästningen för-

rättades av förre kyrkoherden på Vormsö Johan Klasson i Moudoslompola å Solna kyrkogård. Där sover nu den gamle kämpen den långa vilan efter ett liv, fullt av arbete och besvär.

Det var 1873 Österblom anlände till Vormsö. Befolkningen där var då i många avseenden efterbliven och okunnig. Brännvinet flödade fritt från godsets bränneri, och skolor saknades. Med brinnande iver grep sig Österblom det svåra värvet an att höja den efterblivna befolkningen såväl ekonomiskt som andligt. Hans första åtgärd var att få till stånd en skola, vilken han också lyckades få inrättad å prästgården. Efter någon tid fick Österblom själv flytta till herrgården Magnushof, medan skolan fortvarande var förlagd till prästgården. Först efter många år blev det nya skolhuset färdigt i byn Hullo, samma hus, som nu användes till som kommunalhus. Österblom var en mycket skicklig lärare. Hans elever, av vilka somliga ännu äro i livet, behandla sit modersmål förvånansvärt bra och äro väl hemmastadda i räkning, geografi och andra hithörande ämnen.

Österblom lyckades åstadkomma en fullständig omvälvning även på det rent religiösa området. En stor del av befolkningen blev bokstavligen omvänd från sitt förra liv. Superiet upphörde, och överallt började man söka efter människovärdigare levnadsförhållanden. De andliga väckelserna skaffade dock Österblom även många fiender inom den gamla ordningens förespråkare och särskilt inom det ortodoxa prästerskapet här på ön. Den „allenasaliggörande kyrkan“ hade genom löften om timligt gott lyckats locka en hel hop svenskar i sitt sköte. Man anklagade Österblom för propa-

ganda mot denna kyrka, och slutet på visan blev, att Österblom efter en framgångsrik 13-årig verksamhet här av de ryska myndigheterna landsförvisades. Fienderna jublade, men flertalet av befolkningen sörjde och saknade sin vän och lärare. Det var år 1887 försvisningen ägde rum.

Österblom har nu i 50 år varit borta från Vormsö — för 10 år sedan var han här på ett kortare besök — men frukterna

av hans gärning äro ännu skönjbara. Ingen kan bestrida det värdefulla arbete Österblom utträtt. Även den, som har andra religiösa ideal än Österblom, måste värdsammast blotta sitt huvud inför mannen med det brinnande nitet och det okuvliga modet. Ett djupt känt tack, du orädd kämpe, ett tack även från senare tiders barn, för vad du varit för vår ö!

Vila i frid efter ett välförrättat dagsverk! X.

Birkas Folkhög- och lantbruksskola.

Dess nystardade verksamhet utåt.

(Forts.)

I det föregående ha vi redogjort för de bevekelsegrunder, som föranlett Birkas att söka kontakt med lantmännen. — Skolan, vars uppgift är att höja lantbruket, gör inte rätt för sig enbart med att meddela ungdomen insikter. Unga utgående elever kunna av naturliga skäl ej påverka den äldre generationen och därmed ej heller lantbruket. Bönderna måste därför så vitt möjligt vinnas för de strävanden skolan har på sitt program — främst de lantbruksekonomiska. Detta har, som redan nämnts, förverkligats genom grundandet av lantmannagillen.

Föreningsformen, säger vår sagesman, binder folk samman och förmår mer än föredraget, som om än så medryckande inte leder till åtgärder, och det är ju ändå på handling lantbruket i främsta rummet vilar. Då lantmannagillena äro lokala sammanslutningar, som helst omfatta endast några byar, kan samarbetet fotas på förtroende och verksamheten livas av gemensamma intressen. Formen lämpar sig sålunda för bosättningsförhållandena. Varje gille har sin styrelse och arbetar självständigt, och då dessa önska bli lokalavdelningar under S.O.V., få de i denna äldre kulturförening ett sammanhållande, enande band.

Vi medge, att den svenska befolkningen, så spridd den är, är bättre betjänad av flera små föreningar än t. ex. en större organisation. Därigenom komma de lokala förhållandena bättre till sin rätt och avstånden då ej att ställa hinder i vägen för överläggningar om föreningsangelägenheter. Även anslutningen blir

därigenom större. Men hur har då bönderna idén att med samfällda krafter driva fram jordbruket — fråga vi med tanke på att den för dessa trakter är ny och bonden konservativ till sin läggning? Ja, men konservativ i ordets bästa mening. Bonden må väl hålla på sitt, ty det finnes inte blott i hans enkla liv, i seder och bruk utan även i hans yrkesutövning så mycket vackert fornt och värdefullt, som han bör bibehålla. Som jordbrukare är den svenske bonden flitig och ordentlig. Vad betyder det, om metoderna äro föråldrade, han har ej varit i tillfälle att följa med lantbrukets snabba utveckling, men han är mottaglig för intryck och har ett klart ömdöme. — Grunden är således god att bygga på, framhåller rektor Erlund.

Tiderna äro emellertid dåliga och arbetet inom lantmannagillena måste rätta sig därefter. Vi ha inlett verksamheten genom att anskaffa utsåden, som avkasta mera än de av ålder här gängse och infört nya odlingsväxter för provodling. Särskilt gäller det att medels nya sorter och odlingsmetoder höja potatisavkastningen, potatis som jämte råg äro våra förnämsta kulturväxter. Dessa strävanden dra ej synnerligen stora omkostnader men kunna medföra avsevärd ekonomisk vinst.

I andra hand bereda vi oss för odling av växter för framtida export. Handelsförbindelserna i synnerhet med Finland, äro i många avseenden relativt gynnsamma och böra kunna utnyttjas. Till företag av tredje ordningen hänför jag, säger hr Er-

lund, slutligen alla sådana förbättringar, som äro förbundna med större kostnader och som måste ställas på framtiden samt förverkligas sedan en ekonomisk grund är lagd genom förenämnda åtgärder.

Till åtgärder av tredje ordningen hänför jag jordens avdikning, förbättringen av de vidsträckta ängs- och betesmarkerna, höjandet av mjölkavkastningen genom inköp av avelsdjur men framför allt trädgårdsskötsel med fruktodling. Programmet är sålunda omfattande, men ordnas arbetet så, att närmare tillhands liggande uppgifter verkställas samtidigt med att andra fjärrare förberedas, blir det ordning och sammanhang i det hela, varigenom intresset kan hållas vid liv. Metoden betyder härvidlag nästan allt. Det gäller att pröva sig fram på rent praktiska uppgifter, att lämna alla granna tal åsido och att anlägga enbart ekonomiska synpunkter på arbetet. I den mån gillenas verksamhet blir ekonomiskt nyttig, ansluta sig allt vidare lager till dem. När alla äro med, uppkommer den växelverkan mellan skolan och allmänheten, som skolans stiftare hava avsett.

Vi kunna här endast tillägga att rektor Erlund har visat sig vara en god organisator samt önska att han ännu länge måtte vilja stanna hos oss för att i alla detaljer hinna verkställa sina vittgående planer.

Omöjligt att exportera trä.

Träexporten avstannade redan för en längre tid sedan, emedan vår träexport ej kan konkurrera med uttandet. Prisen på trävaror äro så låga att de understiga produktionskostnaderna. Forststyrelsen har flera gånger redan nödgats sänka priset, i fjol med 10⁰/₀, i år med 25⁰/₀, och längre anser man det omöjligt att gå. Trävaruprisen äro 50⁰/₀ lägre än före världskriget. I världsmarknaden betalas 1 standard sågat trä med 64 kr., medan produktionskostnaderna för samma hos oss äro 87 kr.

Den inhemska industrin avtynar.

Knappt någon dag går numera förbi utan meddelanden om, att något företag är tvunget att stänga sina dörrar och avskeda

personalen, antingen detta sker för all tid eller för „några månader“.

I Reval finnes ett företag, som tillverkar smördrittlar, men nu är tvunget att inställa rörelsen därför att smörexportörerna köpa drittarna från utlandet. — Igen ökas de arbetslösas arme med 50—60 personer. Likadana uppgifter ha ingått i tidningarna även om ett par andra industri-företag. Så går det undan för undan.

Stillestånd Bolivia-Paraguay.

Genom de övriga Sydamerikanska makternas förmedling slöts vapenvila mellan Bolivia och Paraguay, som redan en tid fört krig mot varandra. Det upp-ges, att det finnes säkra förut-sättningar för kanfliktens bi-läggande.

„Graf Zeppelin“ startade från Friedrichshafen sin ordinarie resa till Sydamerika.

Skolreform i Ryssland.

I Ryssland har en genomgripande skolreform genomförts. Lärarna ha återfått sin rättmätiga ställning inom skolan i st. f. att kringgärdas av alla möjliga kommitteer, såsom hitills varit fallet.

Tyska riksdagen öppnades.

Den med så stor spänning emotsedda händelsen ägde rum på tisdagen. Riksdagen öppnades av dess äldsta medlem kommunisten Klara Zetkin.

England har rest sitt sista krigsmonument.

De sista brittiska krigsmonumenten på västfronten vid Thiepval, Somme och vid Arras avtäcktes av prinsen av Wales den 31 juli och 1 augusti. Byn Thiepval förstördes fullständigt i kriget och har sedan aldrig mera blivit återuppbyggd. Arbetarna som grävde i det forna slagfältet för att resa monumentet hittade bland andra minnen från de hemska åren en låda med ännu fullt användbara tyska granater. Stenen, som bär 73,367 saknade namn, är 40 meter hög, har tagit fyra år att resa och har högst upp en plattform, från vilken man kan överblicka hela Sommeslagfältet.

Arrasmonumentet upptar namnen på 35,000 saknade män, hu-

vudsakligen tillhörande flygkåperna på västfronten.

Fullbordandet av dessa två monument avslutar ett fjorton-årigt arbete. Från och med den 1 augusti detta år återfinnes namnet på varje saknad soldat i den brittiska armén på någon minnessten.

Fem dödsdomar i Tyskland.

I staden Beuthen har avkunnats dödsdom över fem S. A.-män. Man anser allmänt, att det nu av tvång uppstår en konflikt mellan von Papens regering och den nationalsocialistiska parti-styrelsen. Regeringen har genom dessa domar kommit i en synnerligen kritisk situation, då den å ena sidan måste upprätthålla statsmaktens auktoritet men samtidigt å andra sidan måste inågon mån räkna med nationalsocialisterna. Dessa fordra, att domarna skola upphävas.

Över Atlanten i vikingabåt.

Från Reykjavik telegraferas, att den norska vikingabåten „Roald Amundsen“, kapten Folgerö, anlant dit efter en stormfyllt överfart från St John på New Foundland, varifrån man avseglade den 4 augusti. 40 mil från Kap Farvel på Grönland överraskades båten av en östlig orkan. Hela söndgen den 14 drev båten i västlig riktning för stormen. Den kom in i ett bälte av drivis, och ett tag trodde man ombord att man var räddningslöst förlorad. Efter nära ett dygn bedarrade emellertid stormen, och den 15 kunde man därför sätta kurs på Island i tät dimma. Fartyget har varit ute på seglats allt sedan år 1929 och har mestadels kryssat utmed amerikanska kusten.

Kapten Foglerö har å hemresan varken haft logg eller kronometer, men bedömt farten genom att kasta ut träbitar i vattnet och se efter hur fort de försvunno. Besättningen, som består av två norrmän och en svensk, befinner sig i högsta välmåga trots den ansträngande färden.

Bröllop, dop och begravning i Sovjet-Ryssland.

Under hot om stränga straff ha sovjetmedborgarna nyligen gjorts uppmärksamma på att de måste efterleva de nya före-

skrifter för bröllop, dop och begravning, som gälla för Sovjetunionen. En tysk tidning har närmare beskrivit de vanliga ceremonierna, sådana som de äro föreskrivna av myndigheterna vid dessa röda festligheter.

Dopet firas som ett slags „stjärnfest.“ Med ett följe av så kallade „stjärnfaddrar“ föres barnet till platsens kommissarie, där det mottages av kommissariens sekreterare och lägges upp på ett bord, täckt med en röd duk. Sedan sekreteraren hållit det föreskrivna talet, bestämmer han vilket namn barnet skall ha, därefter får det pionärmärket och är upptaget bland de röda pionärerna, varefter det betäckes med en röd fana. Så håller sekreteraren ännu ett tal om världsrevolutionen, Lenin och den röda oktober, varpå alla de närvarande sjunga Internationalen. Stjärnfaddrarna få nu avlägga löften om att övervaka att den unge pionären blir uppfostrad i kommunismens anda. Till slut avätes en festmåltid, varunder politiska tal och revolutionssånger omväxla.

Vid vigslar mottager en partiiinstruktör, som fungerar som vigselförrättare, brudparet i en sal, dekorerad med röda flaggor och vimplar. Paret tar plats på en tribun, dekorerad med rött kläde, varefter instruktören håller det föreskrivna talet och frågar:

— Ingå ni detta äktenskap av fri revolutionsvilja?

Brudparet svarar: Ja.

— Äro ni också fullt medvetna om ert ansvar inför världsrevolutionen och den ryska revolutionens riktlinjer?

Brudparet svarar åter: Ja.

— I den kommunistiska världsrevolutionen namn och i enlighet med vår äktenskapslag samt andra lagar i Sovjetrepubliken sammanvigas härmed den revolutionäre kamrat X och den revolutionäre kamrat Z.

Instruktören fäster så ett rött band på de nygiftas bröst och för dem tre gånger runt tribunen, medan de närvarande sjunga Internationalen. Efter ett längre tal om grundlinjerna för världsrevolutionen och Sovjetunionens makt förklarar instruktören ceremonien avslutad. Under avsjungande av Internationalen marschera de närvarande

ut för att lämna plats för nästa brudpar.

Beträffande begravningar kräva myndigheterna i Ryssland numera, att liken skola brännas. Men då bristen på krematorier är stor, måste man tillåta begravningar ännu så länge. Om den avlidne är ett barn, ordnas begravningen av det kommunistiska ungdomsförbundet. Den lilla barnkistan höljes i en röd flagga och med antireligiösa och bolsjevikiska tal och sånger äger

begravningen eller bisättningen rum. Är den döde en vuxen, bäres kistan in av kommunister i röda tröjor, i spetsen för sorgetåget bäres sovjetmärkets emblem och i stället för kors har man den femtaggiga stjärnan. Överallt bäras röda flaggor och vimplar. Under likbränningen hållas politiska tal och sjungas bolsjevikiska sånger. Därefter samlas deltagarna i ett Folkets hus eller någon arbetarklubb till en festmåltid, där kommunistiska

tal, sånger och diskussion icke fattas.

200.000 pund ur havets djup. För någon tid inkom den italienska bärgningsångaren Artiglio till Plymouth med guld och silver i tackor och mynt till ett värde av c:a 200,000 pund, som bärgats från den sjunkna ångaren Egypt. Man hoppas, att dykarna skola kunna föra upp återstoden av det sjunkna guldet, innan höststormarna börja.

Året Runt bra mat på
Systembolagets Restaurang
LAXEN, HALMSTAD

CARL FREDRIKS BIERSTUGA
Hantverkaregatan 17.
NORRKÖPING
REKOMMENDERAS

EVANGELISKA FOSTERLANDSSTIFTELSENS
BOKFÖRLAG

Biblar — Psalmböcker —
Religiös litteratur

Välsorterad

Stockholm 3. Tel. Norr 327 65 (växel)

BOK- och PAPPERSHANDEL

Tillbringa Eder semester i Dalarne och Värmland,

vilka båda landskap i fråga om storslagen natur och intressanta platser räknas bland Sveriges främsta. Bekvämate förbindelser med Bergslagsbanan.

Norrköpings Kemiska Undersökningsanstalt.
Norrköping. Tel. 1249.
Utför kemiska analyser och provtagningar.
Inneh.: Civiling. John Wanselin. stadskemist.

VID BESÖK I VÄXJÖ REKOMMENDERAR
Järnvägsrestauranter
VÄXJÖ sitt erkänt goda kök. Fullständigt spritservering. Förstklassig musik. På sommaren enda platsen i staden för härlig parkservering. God plats för bilar.

Före och efter resan

Frukost — Lunch — Middag — Supé i
Centralstationens Matsal.
Populär terrassservering för förfriskningar i stora vänthallen.

Under resan

Table d'hôte och à la carte i restauranterna och å ångfärjorna.
— Erkänt gott kök. — Låga priser.
Turisttrafikförbundets Restaurant A.-B.

Svenska Bomullsflaggor
Hängmattor av Bomullstyg
Gefle Manufaktur Aktiebolag
Strömsbro.
Telefoner: Gävle 88, 2288 och 1689.

Byggnadfirman **ANDERS DIÖS**
Tunagatan 4, Upsala
Telefoner: Kontoret 3892, 3893; Förrådet 2890;
Byggnadspl. Paleontologiska Inst. 3894; Bostadsf. Väderkvarnen 1899.

SVEABLANDNING

Rosikaffet i blågula påsar
tillfredställer alla i parti från
ENGWALL HELLBERG A.-B., GÄVLE

RESTAURANT DAMBERG

Matsalen i tr. Stockholm rekommenderas
Beställningar av bord N. 129 11. N. 62 85.

BIERSTUGAN I

Spångbräcken, Norrköping.
Rekommendera sina väl tempererade matdrycker.

Aktiebolaget J. E. Arndt

Hudiskvall Ångbåtsexpedition, Befraktings-Skeppsmäkleri och Expeditionsaffär. Lager av kol och Byggnadsmaterialer. Rikstelef.: 245, 287
25. Telegrafadr.: Arndtbolaget.

FENIX Föreningsgatan 7.
DRUVAN Engelbrektsgratan 5.
Intima och hemtrevliga rest-lokaler.
Omtyckta klubbbrum. Direktion:
A.-B. MALMÖ-RESTAURANGER.

EGONLINEN uppehåller regelbunden trafik Göteborg med alla mellanliggande svenska hamnar till **KARLSKRONA-DÄNZIG-LIBAU-RIGA-REVAL-HÄLSINGFORS.**

Finbrukens Brevpapper
utan jämförelse bäst och billigast
Klippan Lessebo Grycksbo



är namnet, som garanterar verklig kvalitet å plogar och plogdelar.

SVEDALA

Tegelmaskiner, Grävmaskiner, Stenkrossar, Vägbyggnadsmaskiner, Betongblandare, Torvmaskiner, Bränslekrossar för Torv, Koks och Kol, Pulveriseringsmaskiner, Vindsiktar, Transportapparater, Lastningselvatörer, Rullager, Rallvagnshjul, Kokillgods, rekommenderas.

AKTIEBOLAGET
ABJÖRN ANDERSON

Post- och Tel.-adr.: Svedala, Gjuteriet.
Tel.: Namnanrop: Gjuteriet

Vildskinn

Räv, Utter, Mård, Hermelin Ekorre, Hare och Kanin upp köpas till allra högsta pris. Vi betala högsta priser, då skinnen huvudsakligen äro för egen fabrikation. Prislista sändes mot porto.

OUGSTEDTS PÄLSVARUFABRIK Malmö 4

Giv barnen **SVEA**
CHOKOLAD och **CACAO**
Närande. Välsmakande.
A.-B. Svea Choklad-Norrköping

A.-B. Lidköpings Vikingsågar
LIDKÖPING
VIKING

Representant för Estland
Johan Gronsjö. Vana Viru 9. Revaj

Aktiebolaget
Nya Spis- & Knäckebrödsfabriken
OSKARSHAMN Väikända brödsorter rekommenderas.
Köp det! Åt det